

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część CXLII. — Wydana i rozesłana dnia 9. października 1915.

Treść: (№ 301. i 302.) 301. Reskrypt, w sprawie przyznania dojrzałości szkół średnich oficerom, urzędnikom wojskowym i aspirantom na oficerów, którzy stali się niezdolnymi do służby w obecnej wojnie i w sprawie dopuszczenia ich do studyów w szkołach wyższych. — 302. Rozporządzenie o obowiązku zgłaszania zapasów rzepek i rzepiku.

301.

Reskrypt Ministra wyznań i oświaty w porozumieniu z Ministerstwem wojny i Ministerstwem obrony krajowej oraz z Ministerstwem robót publicznych z dnia 1. paź- dziernika 1915,

w sprawie przyznania dojrzałości szkół średnich oficerom, urzędnikom wojskowym i aspirantom na oficerów, którzy stali się niezdolnymi do służby w obecnej wojnie i w sprawie dopuszczenia ich do studyów w szkołach wyższych.

W celu umożliwienia dopuszczenia do zawodów, wymagających wykształcenia szkół średnich i wyższych, także tych, mających austriacką przynależność państwową oficerów, urzędników wojskowych i aspirantów na oficerów, którzy w obecnej wojnie stali się niezdolnymi do służby, a pragną ubiegać się o nowe zajęcie zawodowe, zarządzam na zasadzie Najwyższego upoważnienia z dnia 28. września 1915 w porozumieniu z c. i k. Ministerstwem wojny i c. k. Ministerstwem obrony krajowej, oraz (co do wyższych szkół górniczych) za zgodą c. k. Ministerstwa robót publicznych, co następuje:

I. Przyznanie dojrzałości szkół średnich, względnie złożenie egzaminu dojrzałości w szkołach średnich.

1. Czynnym oficerom zawodowym, urzędnikom wojskowym i aspirantom na oficerów, mającym austriacką przynależność państwową, od VIII. klasy rangi w dół, którzy w czasie obecnej wojny stali się niezdolnymi do służby, a którzy przed wstąpieniem do czynnej służby ukończyli Akademię terezyańską, Akademię wojskową Franciszka Józefa lub techniczną Akademię wojskową łącznie z klasami pionierów tego zakładu w Hainburgu, Akademię marynarską lub szkołę kadecką, albo też ukończyli najwyższą klasę państwowej lub niepaństwowej szkoły średniej, mającej prawo publiczności (gimnazjum, gimnazjum realnego, szkoły realnej) wprawdzie z pomyślnem świadectwem rocznym, jednakowoż bez świadectwa dojrzałości, przyznaje się wyjątkowo uprawnienie, połączone ze świadectwem dojrzałości z państwowej szkoły realnej, pod podanymi niżej warunkami.

Co do przyznania tych uprawnień wyda c. i k. Ministerstwo wojny, względnie dla należących do obrony krajowej c. k. Ministerstwo obrony krajowej poświadczenie¹⁾, jeśli

¹⁾ Poświadczenie brzmi następująco:

C. i k. Ministerstwo wojny (przy należących do obrony krajowej: C. k. Ministerstwo obrony krajowej; Dodatek według punktu III. 1.: w porozumieniu z c. k. Ministerstwem wyznań i oświaty) poświadcza niniejszem, że pan . . . (imię i nazwisko). (służbowy charakter wojskowy) stosownie do reskryptu ministeryalnego z dnia 1. października 1915, Dz. u. p. Nr. 301, posiada uprawnienia, połączone z świadectwem dojrzałości państwowej szkoły realnej.

Wiedeń, dnia (Pieczęć urzędowa.)

- a) wniesiono w drodze przełożonej władzy wojskowej prośbę o wystawienie go najpóźniej w ciągu trzech lat po dniu, ustanowionym przez Jego Cesarsko-Królewską Mość jako dzień zakończenia epoki wojennej;
- b) ubiegający się jest niezdatny do pełnienia obowiązków służbowych czynnego oficera zawodowego lub urzędnika wojskowego skutkiem ułomności, doznanej w obecnej wojnie i
- c) przeciw ubiegającemu się nie toczy się śledztwo w sądzie ani też w radzie honorowej.

Dla uzyskania połączonego z świadectwem dojrzałości z gimnazjum lub gimnazjum realnego (reformowanego) uprawnienia do uczęszczania na uniwersytet wymagane są egzamina uzupełniające, przepisane w tutejszem rozporządzeniu ministeryalnym z dnia 14. lipca 1904, l. 4509, Dziennik rozporządzeń ministeryalnych Nr. 32; udziela się jednakże przy tem zwolnienia od egzaminu z propeutyki filozoficznej.

2. Czynni oficerowie zawodowi, urzędnicy wojskowi i aspiranci na oficerów od VIII. klasy rangi w dół, mający obywatelstwo austriackie, którzy stali się niezdatnymi do służby w obecnej wojnie, a nie wykażą się ukończeniem oznaczonych w punkcie 1. wojskowych zakładów wychowawczych i naukowych, mogą być przypuszczeni do złożenia egzaminów dojrzałości jako eksterniści, zastrzega się jednak Ministerstwu wyznań i oświaty postanawianie od wypadku do wypadku na podstawie opinii krajowej władzy szkolnej, w której okręgu ma się odbyć egzamin, o ile ze względu na wiadomości, wykazane w poszczególnych przedmiotach egzaminu przez świadectwa publicznych zakładów naukowych, można udzielić ulg w przepisanych dla eksternistów piśmiennych i ustnych działach egzaminów dojrzałości.

Zresztą mają być zastosowane odnośne przepisy co do egzaminów dojrzałości.

O przypuszczeniu do egzaminu dojrzałości należy wnieść prośbę za pośrednictwem przełożonej władzy wojskowej do krajowej władzy szkolnej, w której okręgu wnoszący prośbę pragnie złożyć egzamin i to najpóźniej w ciągu trzech lat po dniu, ustanowionym przez Jego Cesarską Mość, jako dzień zakończenia epoki wojennej; do podania należy dołączyć następujące daty i załączniki:

- a) krótkie przedstawienie przebiegu życia i studiów;
- b) wszystkie dokumenty, dotyczące nauki i w danym razie także dowody wykształcenia, używanego w przedmiotach szkół średnich;
- c) ostatni dekret nominacyjny;
- d) wystawione przez przełożoną władzę wojskową potwierdzenie, że wnoszący prośbę z powodu doznanej w obecnej wojnie ułomności nie jest zdolny do dalszej służby jako czynny

oficer lub urzędnik wojskowy, że przeciw dopuszczeniu go do egzaminu dojrzałości nie zachodzi żadna przeszkoda i że przeciw proszącemu nie toczy się śledztwo sądowe ani śledztwo ze strony rady honorowej;

- e) oświadczenie, do jakiego egzaminu dojrzałości i z jakim językiem naukowym proszący pragnie być dopuszczony.

II. Studya szkół wyższych, zaliczenie półroczy naukowych, ulgi przy egzaminach (egzaminach ścisłych, egzaminach państwowych).

1. Czynni oficerowie zawodowi, urzędnicy wojskowi i aspiranci na oficerów, którzy stali się w obecnej wojnie niezdatnymi do służby a pragną być dopuszczeni do studiów w szkołach wyższych na podstawie wydanego stosownie do punktu I., 1., tego reskryptu poświadczenia, winni zgłosić się najpóźniej z początkiem roku naukowego, rozpoczynającego się po otrzymaniu poświadczenia, do immatrykulacji i wpisu w wybranej przez nich szkole wyższej i oddawać się rozpoczętym studiom o ile możliwości bez przerwy.

Są oni obowiązani do uzupełnienia podczas pierwszego półroczia naukowego szczególnych wiadomości wstępnych, jeśli te brakują im do skutecznego uczęszczania na poszczególne wykłady.

2. Czynnym oficerom zawodowym, urzędnikom państwowym i aspirantom na oficerów, którzy stali się w obecnej wojnie niezdatnymi do służby, można czas studiów, odbytych w charakterze nadzwyczajnego słuchacza wyższej szkoły, przed uzyskaniem (w myśl postanowień I. tego reskryptu) dojrzałości do szkół wyższych, policzyć w najwyższym wymiarze 4-ch półroczy do okresu zwyczajnych studiów, pod warunkiem zgodnego z obowiązującymi przepisami uczęszczania na wykłady. Świadectwo dojrzałości, względnie świadectwo uzupełniającego egzaminu dojrzałości, musi jednak być uzyskane w każdym razie przed dopuszczeniem do pierwszego egzaminu tymczasowego (egzaminu wstępnego, egzaminu z poszczególnego przedmiotu, egzaminu z postępu studiów, I. egzaminu państwowego, pierwszego egzaminu ścisłego, lub części takiegoż egzaminu), jaki się składa stosownie do odnośnych przepisów o studiach i egzaminach (egzaminach ścisłych) podczas trwania studiów, w celu zaliczenia późniejszych półroczy.

3. Oficerom zawodowym, urzędnikom wojskowym i aspirantom na oficerów, którzy stali się niezdatnymi do służby, przysługuje przy ich studiach w szkołach wyższych uwolnienie od opłat za wykłady względnie za naukę, za wykazaniem się odpowiednim postępowaniem w studiach wówczas, jeśli zdani są oni wyłącznie na swą wojskową pensję emerytalną (obok dodatku z powodu odniesienia rany).

4. Pod względem dopuszczenia do egzaminów szkół wyższych (egzaminów ścisłych i państwowych) przyznaje się oficerom zawodowym, urzędnikom wojskowym i aspirantom na oficerów, którzy stali się niezdolnymi do służby w obecnej wojnie, następujące ulgi:

- a) Ci, którzy poświęcili się studiom lekarskim, mogą być — pod warunkiem uzyskania na czas świadectwa dojrzałości z gimnazjum (p. I.), oraz złożenia na czas I. egzaminu ścisłego — dopuszczeni do II. i III. egzaminu ścisłego już w X. wliczalnem do studium lekarskiego półroczu, jeżeli przedtem oprócz na obowiązkowe kursa, uczęszczali przez 30 godzin w półroczu na medycynę wewnętrzną i tyleż na chirurgię i przez 10 godzin w półroczu na okulistykę wraz z należącymi do tego ćwiczeniami praktycznymi.
- b) Ci, którzy poświęcają się studiom filozoficznym celem złożenia egzaminu nauczycielskiego do szkół średnich, mogą być — pod warunkiem pomyślnego złożenia wstępnego egzaminu filozoficzno-pedagogicznego (artykuł III., f, i VII. przepisu egzaminacyjnego z dnia 15. czerwca 1911, Dz. u. p. Nr. 117) — dopuszczeni już na początku siódmego wliczalnego półroczu studyów (p. II.) do egzaminu nauczycielskiego i otrzymać tematy do wypracowań domowych (artykuł XXI. przepisu egzaminacyjnego).
- c) Ci, którzy zostają przeznaczeni przez przełożoną władzę wojskową na aspirantów nauczycielskich dla wojskowych zakładów wychowawczych i naukowych, mogą zdać osobny egzamin nauczycielski dla tych wojskowych zakładów wychowawczych i naukowych, stosownie do postanowień, wydanych w porozumieniu z Ministerstwem wojny i Ministerstwem obrony krajowej, wobec c. k. naukowych komisji egzaminacyjnych dla nauczycieli szkół średnich;
- d) absolwentom akademii wojskowych i kursu dla kadetów morskich, którzy uzyskali przyjęcie jako zwyczajni słuchacze wyższych szkół technicznych, akademii rolniczej lub akademii górniczych, nadto jako zwyczajni lub jako zaopatrzeni w świadectwa dojrzałości ze szkół realnych nadzwyczajni słuchacze studium rolniczego Uniwersytetu w Krakowie, policzy się co do niektórych przedmiotów nauki, jakie się oznaczy w drodze rozporządzenia, naukę, pobieraną w akademiach wojskowych lub na kursie kadetów morskich, przy równoczesnem zwolnieniu od uczęszczania na odpowiednie wykłady;
- e) do studium farmaceutycznego mogą być dopuszczeni oficerowie zawodowi, urzędnicy

wojskowi i aspiranci na oficerów, którzy stali się niezdolnymi do służby w obecnej wojnie, za wykazaniem ukończenia jednego z oznaczonych w punkcie I., 1., wojskowych zakładów wychowawczych i naukowych i po złożeniu z pomyślnym wynikiem przepisanej dla uczniów szkół realnych egzaminu z łąciny w zakresie wymagań pierwszych sześciu klas gimnazjalnych.

- f) Oficerowie zawodowi, urzędnicy wojskowi i aspiranci na oficerów, którzy stali się niezdolnymi do służby w obecnej wojnie i którzy pragną złożyć egzamin teoretyczny z rachunkowości państwowej, są w myśl punktu II., 3., tego reskryptu uwolnieni od opłaty za kollegia oraz od taksy egzaminacyjnej i mogą być dopuszczeni do egzaminu także i bez dowodu uczęszczania przez jeden rok na wykłady rachunkowości państwowej.

III. Postanowienia końcowe.

1. Nieczynnym oficerom, urzędnikom wojskowym i aspirantom na oficerów od VIII. klasy rangi w dół, mającym przynależność państwową austriacką, którzy stali się niezdolnymi do służby w obecnej wojnie i wskutek swej ułomności nie są już zdolni do dalszego wykonywania swego poprzedniego zawodu obywatelskiego, można na prośbę udzielić od wypadku do wypadku ulg, ustanowionych w punkcie I. i II. tego reskryptu, jeżeli wykażą się oni dowodem uzdolnienia, oznaczonym w punkcie I., 1., ustęp pierwszy.

Przewidziane w punkcie I., 1., ustęp drugi, poświadczenie zostanie im wydane w porozumieniu z Ministerstwem wyznań i oświaty.

2. Postanowienia tego reskryptu mają także zastosowanie do przynależnych do kraju bośniacko-hercegowińskiego, którzy nie są obywatelami węgierskimi.

3. Postanowienia tego reskryptu wchodzi na tychmiast w życie.

Hussarek wlr.

302.

Rozporządzenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrami rolnictwa, spraw wewnętrznych i kolei żelaznych z dnia 5. października 1915

o obowiązku zgłaszania zapasów rze-paku i rze-piku.

Na zasadzie rozporządzenia cesarskiego z dnia 10. października 1914, Dz. u. p. Nr. 274,

i w uzupełnieniu rozporządzenia ministeryalnego z dnia 25. lipca 1915, Dz. u. p. Nr. 210, zarządza się, co następuje:

§ 1.

Kto trzyma we własnych lub obcych ubikacjach zapasy rzepaku lub rzepiku pochodzące ze zbiorów w krajach tutejszych z roku 1915 w stanie wymłóconym lub niewymłóconym, albo przechowuje je dla kogoś innego, jest obowiązany zgłosić te zapasy do Ministerstwa handlu w ciągu ośmiu dni po ogłoszeniu tego rozporządzenia ministeryalnego.

Obowiązek zgłoszenia nie rozciąga się na:

1. zapasy, które już zostały zakupione przez pełnomocników austriackiego Banku kontrolnego dla przemysłu i handlu,

2. zapasy, które zostały oddane przez austriacki Bank kontrolny dla przemysłu i handlu producentom oleju rzepakowego, lub które znajdowały się już w posiadaniu producentów oleju rzepakowego przed ogłoszeniem rozporządzenia ministeryalnego z dnia 25. lipca 1915, Dz. u. p. Nr. 210, i zostały już przez nich zgłoszone do Ministerstwa handlu stosownie do postanowień § 18. tego rozporządzenia,

3. zapasy, znajdujące się w posiadaniu państwa lub zarządu wojskowego,

4. zapasy, które zostały zatrzymane dla celów państwowych przez prowadzących gospodarstwa rolne, którzy się zajmują regularnie uprawą rzepaku i rzepiku, o ile te zasoby nasienia nie przekraczają wymiaru, odpowiadającego stosunkom gospodarczym odnośnego rolnika,

5. zasoby nasienia, na których nabycie udzieliło prowadzącym gospodarstwa rolne Ministerstwo rolnictwa zezwolenia stosownie do § 12., ustęp 2., rozporządzenia ministeryalnego z dnia 25. lipca 1915, Dz. u. p. Nr. 210.

§ 2.

Zgłoszenia należy przedkładać wprost Ministerstwu handlu i mają one zawierać:

1. Imię i nazwisko (firmę) i miejsce zamieszkania (siedzibę) skutecznijącego zgłoszenie,

2. imię i nazwisko (firmę) i miejsce zamieszkania (siedzibę) tego, któremu przysługuje prawo rozporządzenia zgłoszonymi zapasami,

3. rodzaj zapasu i ich ilość w cetnarach metrycznych. Przy zapasach niewymłóconych należy wspomnieć o tej okoliczności i podać spodziewaną ilość,

4. miejsce złożenia zapasów.

§ 3.

Ministerstwo handlu czuwa nad wykonaniem obowiązku zgłaszania z przybraniem odpowiednich organów. Organa te są uprawnione badać prawdziwość zawartych w zgłoszeniach dat na miejscu złożenia zapasów i wglądać do odnośnych ksiąg przedsiębiorczych i gospodarczych.

§ 4.

Za przekroczenia tego rozporządzenia i za każde wpóddziałanie przy udaremnianiu zobowiązań w tem rozporządzeniu ustanowionych, będą polityczne władze I. instancji karały grzywnami do 5000 K lub według uznania aresztem do 6 miesięcy, o ile działania te nie podlegają ściganiu karno-sądowemu.

§ 5.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Heinold wlr.
Schuster wlr.

Forster wlr.
Zenker wlr.